

Resum

Nombrosos estudis sobre l'aprenentatge evidencien que la tecnologia pot aportar importants canvis en l'aula, reduint alguns dels problemes associats al model tradicional centrat en el professor. Si és indubtable que les possibilitats d'un ordinador personal són múltiples, estes s'incrementen de forma significativa quan incorporem, com a element de la interfície d'usuari, un bolígraf especial que produïx tinta digital, donant nom a les crides "tecnología de tinta digital" (pen-based technology). Entre els dispositius d'estes tecnologies destaca la tauleta PC, que és un ordinador portàtil convencional la pantalla del qual actua tant com dispositiu de presentació com d'entrada de dades. Estos dispositius permeten realitzar tot tipus de traços a mà alçada per a escriure, dibuixar, realitzar esquemes i diagrames, produir esbossos, expressar idees de forma visual, tot això de forma semblant a com es faria amb un bolígraf i un paper, però amb els avantatges afegides dels formats digitals.

Si bé la literatura arreplega moltes experiències d'ús d'estes tecnologies en l'àmbit de l'educació superior, en general manquen d'una aproximació metodològica que facilite la seua correcta integració. L'objectiu principal d'esta tesi consistix a desenvolupar una proposta metodològica que, partint d'un determinat model instructiu, permeta guiar els docents en la incorporació de les tecnologies de tinta digital, d'una manera sistemàtica.

Utilitzant el model de disseny instructiu ADDIE com a referència, els procediments proposats es basen en el modelatge previ per mitjà de mapes conceptuals dels distints elements de coneixement que caracteritzen, d'una banda, l'enfocament instructiu del curs o experiència formativa i, d'un altre, les tecnologies que es va a incorporar. El procés de correspondència entre dominis s'encarrega de buscar aquelles relacions que fan possible la generació de les recomanacions d'ús de les tecnologies. Esta proposta ha sigut complementada amb la introducció d'un catàleg de patrons de disseny de tinta digital que, actuant com a mecanismes mediadors, resumeixen el que des de la nostra experiència considerem bones pràctiques en l'ús d'estes tecnologies.

La nostra proposta metodològica ha sigut avaluada per mitjà de la participació dels seus principals destinataris, professors i alumnes. Els resultats obtinguts tant en els nombrosos tallers a professors, com en les experiències d'aula en grups convencionals, han provat que les dites proposades poden ser una forma efectiva d'integrar les tecnologies de tinta digital en els processos formatius.